

Przyjaciel Ludu

Pismo polsko-katolickie w południowej części Wielkopolski

Przyjaciel...
na pocztę... 100 mk.
w ekspedycji... 90 „
... 100 „
... 10 mk.

Redaktor: Franciszek Duszyński.
Adres dla listów: Nowy Przyjaciel Ludu — Kępno (Wkp.)
Druk i nakład: Drukarni Spółkowej w Kępnie, ul. Mickiewicza 54.
Telefon nr. 47.

Cena ogłoszeń: wiersz nonparelowy jednolamowy 5 n
żałobne i dla poszukujących pracy 20 M.,
Reklamy w dziale redakcyjnym 75 mk. za wiersz, przez
tekstem 100 mk. za wiersz. Na ogłoszenia ponad 10 razy
się powtarzające, odpowiedni rabat.

Nr. 61. Kępno, na wtorek 30. maja 1922 r. Rok IX.

Podstępna robota.

W oczekiwaniu Sejm nasz przystąpił do opracowania ordynacji wyborczej, która ma być przedmiotem dyskusji w Izbie. Na ordynacja ta przez długi czas była w komisjach, była preparowana, a korzystano z każdej najmniejszej okoliczności, aby zwlekać z przedłożeniem jej do Sejmu, aby tem samym odłożyć termin wyrażenia wreszcie musiano ulec presji stronnictwa...
Ordynacja wyborcza polska jest pomyślana na system proporcjonalności, obok systemu proporcjonalności, był stosowany również, tj. systemu równy podział głosów pomiędzy posłów, biorące udział w wyborach...
Listy te polegają na tem, że każde okręgowo posiada jedną taką listę, na którą wpisuje się resztki ułamkowe głosów, jakie pozostają w danym okręgu po odjęciu odnośnej liczby posłów w każdym okręgu...
W tym celu podano trzy powyższe sumy i po podaniu przez siebie otrzymamy ilość posłów, przy której w normalnych wypadkach przepadłyby przepisy na listy państwowe. Z tego wynika, że w tym wypadku, stosownie do przepisu, jaka powinna z nich wypaść i rozdziela ją pomiędzy poszczególne partie.

Walka z lichwą i drożyzną.

Chrześć Nar. Str. Pracy w tej dziedzinie ważnych kilka podjęło kroków. Już w mowie swej 4 maja ks. poseł Adamski wskazał na szerzącą się obecnie lichwę pieniężną i idące za tem niebezpieczeństwo bezrobocia i większej jeszcze drożyzny.

Obecnie Chr. Nar. Stron. Pracy wniosło do łaski marszałkowskiej interpelację, które w dosłownym podajemy brzmieniu:

Interpelacja do Pana Ministra Skarbu

posła ks. Adamskiego i tow. z Narodowo-Chrześc. Klubu Robotniczego w sprawie drożyzny pieniężnej i braku znaków obiegowych.

Nadzwyczajna drożyzna pieniężna obecnej chwili ma swe źródło przedewszystkiem w braku pieniężnych znaków obiegowych. Polska rozporządza obecnie dwunastą tylko częścią znaków obiegowych, które istniały na ziemiach polskich przed wojną. Skutki braku znaków obiegowych są zastraszające i grożą katastrofą ekonomiczną — mianowicie:

- a) lichwa pieniężna doszła do niebывалych rozmiarów. Opłaty pożyczek wynoszące 10 proc. miesięcznie, a zatem 12 proc. rocznie, nie należą do rzadkości. Lichwie tej zaradzić można jedynie przez wprowadzenie w obieg dostatecznej liczby pieniędzy;
- b) banki niezdolne do udzielania kredytów dla braku gotówki;
- c) przemysł i handel dla braku gotówki i kredytów ścieśniają swą działalność z konieczności w chwili, w której stan waluty polskiej wymaga koniecznie eksportu i silnej pracy przemysłu i handlu, oraz w dobie, w której zwiększenie produkcji i eksportu jest możliwym;
- d) kupiectwo zbożowe, spółdzielcze i prywatne bez dostatecznych kredytów nie zdoła zakupić przyszłego żniwa, przez co zarówno drożyzna się wzmoże jak i trudności aprowizacji kraju;
- e) brak kapitałów obrotowych przy zupełnej pewnością i wielkich wartościach wewnętrznych przemysłu i handlu polskiego powoduje upadłość i wyzbywanie się cennych przedsiębiorstw po nadmiernie niskich cenach w ręce nabywców zagranicznych.

Polsce grozi przejście w ręce obce bardzo cennych i wartościowych dla Polski przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, jeśli w najkrótszym czasie nie zapobiegnie niebezpieczeństwu ułatwiony znacznie kredyt i znaczne powiększenie ilości obiegowych znaków; f) Zastój w przemyśle i handlu grozi wywołaniem nowej fali bezrobocia osłabiającego kraj.

Zwracamy uwagę na to, że wyniki obrad finansowej komisji genuńskiej potwierdziły wyrażone w mowie z dnia 4 maja zapytanie interpelenta — że puszczenie w obieg dostatecznej ilości znaków obiegowych, dostosowanych do rzeczywistego stanu waluty, w celu ułatwienia gospodarczych czynności kraju nie powiększa inflacji.

Wobec tego upada obawa, iż powiększenie kredytów i ilości znaków obiegowych powiększy inflację i przyczyni się w oczach zagranicy do osłabienia waluty polskiej.

Wobec tego zapytujemy Pana Ministra Skarbu:

1. Czy i jakie kroki zamierza poczynić celem usunięcia braku znaków obiegowych i związanej z nim lichwy pieniężnej.
2. Czy w najbliższym czasie będzie mógł handlowi i przemysłowi polskiemu zapewnić kredyty w dostatecznej do należytego funkcjonowania wysokości.

Interpelant.

Ks. St. Adamski, L. Czerniewski (podpisy inne).
Warszawa, dnia 19 maja 1922 r.
Minister Skarbu Michalski z którym poseł ks. Adamski kilkakrotnie konferował — odnosi się przychylnie do sprawy, uznając słuszność wywodów interpelanta. Tak samo prezes P. K. K. P.
Minister zamierza odpowiedzieć na interpelację we wtorek 23-go bm.

Co na to powiedzą zwolennicy monopolu?

W Sejmie została wniesiona przez posła Czesława Meissnera oraz Czerniewskiego i towarzyszy ze Związku Lud.-Narodowego i Chrześcijańskiej Demokracji interpelacja w sprawie nadużyć Gen. Dyrekcji monopolu tytoniowego.

Interpelacja ta brzmi: Powiadomiono nas, że we wtorek wieczorem prokuratura państwowa w Warszawie otrzymała zeznanie Sandora Balinta, dyrektora spółki akcyjnej towarów tytoniowych w Budapeszcie, byłego wspólnika firmy tytoniowej Rudolf Heiberger, Rohschach w Szwajcarii. Balint donosi, że dokonano przez generalną dyrekcję monopolu zakupu 110 kg. tytoniu za cenę 13 i pół franków szwajcarskich za kilogram.

Gen. dyrekcja pierwotnie odrzuciła ofertę, później dopiero z innej strony otrzymała oferty na lepsze tytonie po cenach o dwa franki za kilogram niższe, przyczem tę drugą propozycję później odrzuciła, przyjmując pierwszą tem samym ze stratą państwa.

Już z tego widać, że w podobny sposób zawarta transakcja polega na nadużyciu, mimo to śledztwa nie wytoczono, ani również procesu o oszczerstwo przeciwko autorowi memoriału

Przyczyny, dla których zawarto niekorzystną umowę, podlegają wedle zeznania Balinta na przekupieniu następujących osób:

Wicemin. skarbu p. Mikuleckiego, b. dyrektora banku, Marjana Bilińskiego (brata Leona Bilińskiego, b. ministra, przyp. red) b. dyrektora monopolu Karola Seeligera (uwolnionego przez sąd, pomimo popełnionego szeregu nadużyć), gener. sekretarza dyrekcji mon. tyt. Napieralskiego oraz b. urzędnika tejże dyrekcji Fideljusa.

Zeznanie Balinta legalizowane notarialnie w Wiedniu, stwierdza, że Heiberger przy interwencji Marjana Bilińskiego przekupił następujące osoby:

1) Wicemin. Mikuleckiego, 2) Dr. Seeligera. P. Biliński otrzymał za swoją interwencję 250.000 marek. P. Mikulecki dostał 500.000 marek do podziału z Seeligerem, przyczem nie jest wiadomo Balintowi, czy Mikulecki podzielił się tą sumą z Seeligerem, czy też uzyskał od niego zatwierdzenie owej oferty dzięki swemu stanowisku. Następnie Heibergera przekupił Napieralskiego i Fideljusa, wypłacając im większe kwoty.

Interpelanci zwracają się do ministra skarbu z zapytaniem: 1) Czy znane mu są powyższe przytoczone fakty; 2) czy jest skłonny wytoczyć wyżej wymienionym osobom śledztwo; 3) czy jest skłonny podać do wiadomości akta w wyżej wspomnianej sprawie?

W sprawie naszych inwalidów.

Niepodległość Państwa naszego ocalała w czasie wojny dzięki obfitemu datkowi krwi polskich żołnierzy, dzięki niejednemu bohaterskiemu życiu, złożonemu ofiarne na polu chwały, dzięki niejednej dotkliwej ranie, pozostawiającej ślady na całe życie, w postaci mniej lub więcej ciężkiego kalectwa.

Żołnierzom naszym zawdzięczać możemy to, że dziś cieszymy się wolnością, że odbudowywać możemy gmach naszej państwowości, zrujnowanej przez z górą stu laty, że swobodnie posługiwac się możemy naszą drogą mową ojczystą, że nie jesteśmy pruskimi, czy bolszewickimi niewolnikami, ale narodem, którego państwo figuruje na mapie Europy i z którym nawet nasi odwieczni wrogowie liczyć się muszą.

Jeśli zastanowimy się nad olbrzymią wartością czynów, dokonanych w ostatniej wojnie przez naszych obrońców, to łatwo dojdziemy do wniosku, że żadne ofiary, ani żadne wysiłki z naszej strony, powzięte w celu odwdziżenia się naszym bohaterom nie będą dostateczną zapłatą za krew przelaną przez nich dla Ojczyzny, za rany i kalectwo. —

Stąd dalszy wniosek, że ci, co wrócili z pola walki i opuścili szeregi wojska, a szczególnie ci, co zmagając się z wrogiem postradali zdrowie, siły, a często zdolność do pracy, — cieszą się miłością i opieką społeczną.

NA ZIELONE ŚWIĄTKI

mam niesprzecznie największy wybór wszelkich artykułów męskich po bardzo przystępnych cenach i proszę korzystać z następujących:

Kapelusze pilśniowe prawdziwe, sztywne i włosowe 13.500, 6.500, 6.000 mk., filcowe słomkowe i stebnowane 3.750, 3.500, 3.000, 2.750, 2.200, 1.800, Kapelusze stebnowane w wielkim wyborze i jeszcze tańszych cenach w drodze, słomkowe i stebnowane chłopięce 2.200, 2.000, 1.400, 1.250, 1.000 mk.

Czapki w różnych materiałach męskie i chłopięce od 1.500 do 550 mk.

Krawaty wiazanki jedwabne jedno i różnokolorowe od 3.750 do 500 mk. wiazanki więzione (igliczkowe) całko i połjedwabne od 1.500 do 250 mk. regaty do stojących i wykładanych kołnierzyków od 2.000 do 300 mk. dyplomaty jak wyżej, także do wiazania od 1.200 do 500 mk.

Kamizelki: i pół kamizelki ze stosownymi wiazankami w drodze paski skórkowe (zamsz) zastęp pół kamizelki brąz i popiel. 1.400

Parasole -- laski w wielkim wyborze stale ra składzie, oprócz tego większa przesłka w drodze szpicruty.

Kołnierzyki sztywne: z wyłogami: i podwójne 600, 500, 350, fason: Gentleman 6 cm. wysłki, duże wyłogi który dłuższy czas brakował nadszedł we wszystkich wielkościach, miękie rypsowe: okazynie tanio wielkość 30—45 tylko 225 mk. gumowe fasony jak wyżej 300 do 200 mk.

Przodki białe i kolorowe pół i całkozachodzące płóciennie i gumowe od 750 do 350 mk. fason Słowackiego białe i kol. męskie 850 do 750 mk. chłopięce 700 mk. „Nowość” przodek z kołnierzykiem w niebieskim kolorze, zastąpi koszulę wierzchnią wielkość 33 — 42 — mk. 700.

Mankiety płóciennie i gumowe białe i kolorowe od 850

Koszule wierzchnie jednokolorowe, w desenia i białe z 5.500 5000, 4.500, 4000 mk, Słowackiego (biały paratowar od 5.500 do 3.500 mk, frakowe z prawdziwymi gorsami od 7.500 do 7.000 mk, nocne z kołnierzem i wysokim od 4.500 do 4.000 mk., Słowackiego białe i jednokolorowe od 2.400 mk., „Macco” katan i kaesony różne gatunki.

Skarpety jedwabne, bawełniane, kolorowe, 1.750, do 250

Szelki gumowe, także chłopięce, podwiazki męskie od 1300

Chusteczki jedwabne, zagr. jedw., batyst. płóciennie 1.200

Guziki i spinki do mankiet, kołnierzyków i gorsów.

Teki skórkowe i nieprzemakalne płótno, portfele.

Nowo zaprowadzono odzież zawodową jak białe i kolorowe dla monterów, rzeźników, cukierników, kolejarzy itd.

W tydzień przedświąteczny sprzedają itd. chustki na głowy w wszystkich

także białych, dopóki zapas starczy po 5.000 mk.

Materiały i alpagi na letnie ubrania.

Stale wielki wybór w bławatach i nowościach.

WIKTOR CEBULSKI dawniej Bracia Lew

Bławaty — Konfekcja — Artykuły męskie — Bielizna

KĘPNO (Pozn.) Rynek 19.

W czwartek, dnia 25 maja 1922 r. zmarł w kościele w Słupi, rażony piorunem, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, brat, szwagier i wuj

Piotr Tyra

w 47 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek na cmentarzu parafjalny, o czym donosi w ciężkim smutku pogrążona rodzina.

Kwity rentowe U, J i S

są do nabycia

w Drukarni Spółkowej w Kępnie.

Zaproszenie

na przedstawienie amatorskie,

które się odbędzie 647 dnia 5 czerwca br. o godzinie 8 wieczorem na sali p. Apostoła w Droszkach z następującym programem:

I. W poślubnej podróży (Farsa w jeunym akcie)

II. Komedyjka wojskowa.

Po przedstawieniu

zabawa z tańcami.

Czysty do hód przeznaczają się na cele oświatowe.

O liczne przybycie Szan. Publiczności proszą

Urzednicy Państwowi w Droszkach.

Zawiadomienie!

Szanownym PP. Członkom Konsumu Urzęd. podajemy do wiadomości, iż stosownie do zawartej umowy z pp. Pawłem Szczepańskim ulica Dworcowa nr. 286 i Janem Sterclem, dawniej Reltzig, ulica Poniańskiego, będą mogli członkowie Konsumu za okazaniem legitymacji członkostwa nabywać także

mięso oraz wyroby mięsne

i t. d. po cenach przystępnych

Od poniedziałku dnia 29. V. do soboty dnia 3. VI. 1922r.

wydawać będziemy w Konsumie Urzedników oraz filji, członkom Konsumu po

5-10 funtów grochu okrągłego „Victoria”

po 85 mk. za funt.

Zarząd.

Nowa

BRYCZKA

i KOŁA

tanio na sprzedaż. 629

Leon Iwan

mistrz kołodziejski
PODZAMCZE.

Tow. Robotników urzędza w drugie święto w ogrodzie p. Gałczyńskiego w Nosalach

zabawę majową

z urozmaiconym programem, na którą Szan. Publiczność uprzejmie zaprasza.

Dobrowolna licytacja

na różne meble, sprzęty domowe, i maszynę do szycia

odbędzie się w srode, dnia 31 maja br.

o godz. 11 przed poł. w szkole katolickiej w Podzamczu. Adamska, Podzamcze.

Jedyny polski sklad szkła w Wieruszowie

właśc: **Jan Polak,**

Rynek 8. dom magistratu

szkło okienne i kit. Wprawia i detalicznie i również szyby po bardzo przystępnych cenach.

Pomieszkanie

składające się z kuchni i pokoju jest zaraz do wynajęcia.

Zgłoszenia przyjmuje Ignacy Maciejewski, Łęka mroczenska.

Pokój

umeblowany

zaraz do wynajęcia. Gdzie, wskaże eksp. N. P. I pod nr. 642.

2 domy

z oborą, z dużym podwórzem i około 1 morgi

OGRODU

zaraz do sprzedania. Sprzedam także każdy dom 632 z osobna.

JANICKI, Kępno Rzeźnicka 129.

Formularze

Spis mieszkańców

ma na składzie Drukarnia Spółkowa w Kępnie.

Mamy na sprzedaż

trzy wozy od fekalij

w dobrym stanie z węzami.

Magistrat miasta Ostrowa